

Gang har haft Lejlighed til at udtale sig om deres Stilling til den nye Grundlov, formener jeg ogsaa nu at burde fremkomme med en kort Udtalelse om min Stilling til denne vigtige Sag.

Hvad Forslaget til den nye Grundlov angaar, da mener jeg, at det var uheldigt, at det blev taget frem igen til Behandling her paa Rigsdagen, efter at det en Gang var vedtaget af alle Partier, at det skulde henlægges til efter Krigens Afslutning, for den Omstændighed, at det blev optaget til Behandling igen under Krigen, virkede efter min Mening til Skade for det konservative Parti, altsaa for et Mindretal paa Rigsdagen, idet det stillede det overfor Valget imellem enten at skabe Uro og Ufred i Landet ved at søge at skabe en Valgagitation imod Forslaget eller ogsaa at opgive al Agitation, finde sig i de Ubiligheder, som den nye Grundlov indeholder overfor de konservative Interesser i Landet, og acceptere den nye Grundlov uden Kamp. Af Hensyn til Landets Tarv besluttede man sig til det sidste, til ikke at rejse nogen Agitation, og Resultatet af de Valg, der derefter har fundet Sted baade til Folketinget og til Landstinget, har ogsaa vist, at de konservative Vælgere overalt i Landet har sluttet sig til det samme Synspunkt, og derved blev jo saa i Virkeligheden den nye Grundlovs endelige Vedtagelse accepteret. Da en af Hovedaarsagerne til, at Forslaget til den nye Grundlov kom frem, vel nok kan anses for at være den, at man vilde afskaffe Uretfærdigheder i den gamle, saa mente man fra konservativ Side at kunne gøre Regning paa i det mindste to Ting af den nye Grundlov, for det første, at Forholdstalsvalgmaaden blev indført paa en overfor alle Partier fuldstændig retfærdig Maade og blev sikret i Grundloven, og for det andet, at der gennem det nye Landsting blev skabt betryggende Garantier imod, at et Flertal i Folketinget kunde overvælde og forurette et Mindretal i Befolkningen, idet man vistnok kan gaa ud fra, at naar den nye Grundlov træder i Kraft, saa vil de Klasser, som udgør den største Del af Befolkningen, sikkert blive i Majoritet i Folketinget. Jeg mener, at ingen af disse Betingelser er opnaaet, og jeg anser derfor heller ikke den nye Grundlov for at være tilfredsstillende for de konservative Interesser i Landet. Derimod kan man vistnok gaa ud fra, at den nye Grundlov vil svække Landstinget i forurroligende Grad; medens de Hensyn, som den har vist til de konservative Interesser i Landet og til de

mange selvstændige Erhverv, som dog bærer en meget stor Del af alle Landets Byrder og skaffer Arbejde og Underhold til saa mange Mennesker, kun er meget faa og meget smaa.

Naar jeg under disse Forhold dog vil stemme for Vedtagelsen af den nye Grundlov, saa er det, dels fordi jeg tror, at de konservative Grupperes Repræsentanter har opnaaet det yderste af, hvad der var muligt at opnaa under de nuværende Betingelser, dels fordi jeg tror, at den nye Grundlov, naar de Skel i Befolkningen, som de saakaldte Privilegier hidtil har dannet, nu falder bort, vil kunne skabe Forhold her paa Rigsdagen, som vil gøre det muligt at løse de mange store Opgaver, der sikkert vil komme til at ligge for i Fremtiden, paa en for vort Lands Velfærd betryggende Maade, og dels fordi den nye Grundlov dog ogsaa indeholder Forbedringer og Fremskridt, som man maa anerkende. Og jeg skal her i allerførste Række nævne det, at den giver Kvinderne politisk Valgret og Valgbarhed lige med Mændene. Jeg synes, at dette er en Retfærdighedshandling mod Danmarks Kvinder, som de har ventet paa i Stilhed og Taalmodighed paa den smukkeste og værdigste Maade, og jeg synes, at det maa være en Glæde og en Ære for enhver dansk Mand at arbejde med til, at vore Kvinder bliver ligestillede med os selv og faar de samme politiske Rettigheder, som vi har. Jeg tror, at dette vil virke til Højnelse af Moralen og til en Udvikling af Selvstændighedstrangen; og jeg tror, at det vil ophjælpe og mangfoldiggøre Antallet af de selvstændige Hjem, og det er dog paa disse selvstændige Hjem, naar alt kommer til alt, at de kommende Slægters aandelige og legemlige Udvikling skal bygges, og det er paa dem, vort Lands Fremtid for en stor Del vil komme til at hvile. Det er disse Hensyn, som har bestemt mig til at stemme for den nye Grundlov, og jeg tror, at man kan haabe, at der paa det nye og brede Grundlag, som vil blive dannet ved den nye Grundlov, kan opbygges en national Samling om Danmarks højeste Interesser og et frugtbart Samarbejde mellem Partierne i Anerkendelse af de forskellige Samfundsklassers berettigede Krav, men ogsaa i Anerkendelse af deres mange fælles Interesser, og det er paa disse mange fælles-Interesser, at vort Samfund for Fremtiden maa bygges.

Bojsen: Naar vi i Dag, antager jeg, vedtager den nye Grundlov, afskaffer vi samtidig den gamle Grundlov af 1866, vi begraver den med det samme. Jeg staar